

Aan
Provinciale Staten

Provinciale Staten van Flevoland
Statenvergadering d.d.: **17 FEB. 2011**
Conform besloten

Statenvergadering
17 februari 2011

Onderwerp
Flevolands toetsingskader voor overdracht Jeugdzorg naar gemeenten

Agendapunt

10

1. Beslispunten

Lelystad

3 februari 2011

1. In te stemmen met het Flevolands toetsingskader voor overdracht Jeugdzorg naar gemeenten, zoals opgenomen in de bijlage 1.
2. Het college mandaat te geven binnen dit kader de strategie uit te zetten en de besprekingen met gemeenten en het IPO te voeren.

Registratienummer
1114016

3. Inleiding

Inlichtingen

D. Baerends

In het regeerakkoord is het voornemen opgenomen om de provinciale jeugdzorg, samen met jeugdzorg uit andere sectoren te bundelen en over te dragen aan gemeenten. Voor deze transitie zijn een aantal jaren uitgetrokken. Aan nadere kaders, besluitvorming en wetgeving moet nog worden gewerkt.

Afdeling/Bureau
JSC

Portefeuillehouder
Witteveen, M.J.D.

In de commissie Samenleving is gesproken over het voornemen van het kabinet om de jeugdzorg naar de gemeenten over te hevelen. De commissie wil garanties voor een zorgvuldige overdracht.

De provincie Flevoland heeft de afgelopen jaren op het terrein van de jeugdzorg en de samenwerking met aangrenzende sectoren goede resultaten geboekt. Statenleden willen dat deze resultaten niet verloren gaan. Daarnaast realiseert de commissie zich dat de sturing van de jeugdzorg complex is en men pleit er daarom voor dat de kennis en deskundigheid die de provincie de afgelopen jaren heeft opgebouwd behouden blijft bij overdracht aan de gemeenten.

De commissie Samenleving heeft gediscussieerd over een Flevolands toetsingskader waaraan de Staten de ontwikkeling rond de overdracht kunnen toetsen.

Het proces om tot decentralisatie van de jeugdzorg te komen staat onder grote tijdsdruk. Het is daarom belangrijk om zo snel mogelijk over een kader te kunnen beschikken. Het college kan binnen dit kader een strategie uitzetten en de besprekingen met gemeenten en het IPO te voeren. De overdracht van de jeugdzorg naar gemeenten is een dynamisch proces waarin de provincie slechts één van de partijen is. Mochten de ontwikkelingen het mandaat dat met dit kader gegeven wordt overstijgen dan gaat het college terug naar Provinciale Staten. Aan het vaststellen van het kader zijn geen directe financiële consequenties verbonden. Het kader kan wel worden gehanteerd bij te nemen financiële besluiten.

4. Beoogd effect

Bij de overdracht van de jeugdzorg naar gemeenten kan de kwaliteit en de continuïteit worden geborgd voor cliënten en professionals in de zorg.

5. Argumenten

1. *De overdracht naar de gemeenten moet zorgvuldig gebeuren.*

Diverse onderdelen vragen hierbij om aandacht. In het toetsingskader worden de belangrijkste onderdelen benoemd. Per onderdeel wordt de ambitie aangegeven.

2. *Het college heeft mandaat nodig in dit proces.*

De overdracht is een complex proces. De dynamiek en de druk zijn groot. Meerdere partijen zijn er bij betrokken. Dit stelt eisen aan de strategische koers van de provincie. De Provinciale Staten willen er op kunnen toezien dat dit leidt tot een zorgvuldige overdracht.

3. Kanttekeningen

- De provincie is één van de actoren in dit proces. Rijk, gemeenten en zorgkantoren zijn de financiers van de samen te voegen onderdelen. Iedere partij heeft hierin zijn eigen rol. Het Rijk zal het besluit over het voornemen van het kabinet uitwerken. Wet en regelgeving zal moeten worden aangepast. De uitkomsten van dit proces zijn op vele onderdelen nog onzeker.

4. Evaluatie

Als tijdens de besprekingen blijkt dat de overdracht van de jeugdzorg niet binnen het mandaat dat met dit kader gegeven wordt, lijkt te kunnen plaats vinden dan gaat het college terug naar Provinciale Staten.

5. Advies van de Commissie van advies

De Commissie Samenleving heeft over het Flevolandse Toetsingskader een discussie gevoerd. Uitkomst van dit debat was het kader ter besluitvorming voor te leggen aan de Provinciale Staten.

6. Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 februari 2011, nummer 1114016

BESLUITEN:

In te stemmen met het Flevolands toetsingskader voor overdracht Jeugdzorg naar gemeenten, zoals opgenomen in de bijlage 1.

Het college mandaat te geven binnen dit kader de strategie uit te zetten en de besprekingen met gemeenten en het IPO te voeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2011
griffier, voorzitter,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

secretaris, voorzitter,

Flevolands toetsingskader overdracht jeugdzorg naar gemeenten***1. Het belang van het kind staat voorop.***

Reorganisatie vinden vanuit inhoudelijke criteria plaats. Continuïteit in de uitvoering van de zorg wordt gegarandeerd. Kinderen mogen niet de dupe worden van deze samenvoeging en overheveling. Professionals worden er door geïnspireerd en kunnen hun werk verbeteren. De provincie draagt pas over als de overdracht voor alle kinderen verantwoord kan gebeuren.

2. Kwaliteit van de zorg voor de cliënt blijft ten minste op het huidige niveau en/of wordt verbeterd.

De afgelopen jaren zijn veel verbeterlagen gemaakt jeugdzorg breed. Succesvolle en veel belovende werkwijzen worden gecontinueerd of door nog betere vervangen. De behaalde resultaten mogen niet verloren gaan. De beoogde bezuinigingen moeten daadwerkelijk door efficiencyverbeteringen kunnen worden ingeboekt.

3. Gemeenten hebben hun basis op orde waardoor de druk op de jeugdzorg afneemt.

Sturing en financiering van de gespecialiseerde jeugdzorg is een complexe taak. Het Rijk heeft gesteld dat pas als gemeenten aan bepaalde kwaliteitscriteria voldoen overheveling plaats kan vinden. Dit is nog niet voldoende uitgewerkt. Duidelijk is wel dat het verstandig is om de jeugdzorg pas over te hevelen als de gemeentelijke taken op orde zijn. Ook is het belangrijk dat gemeenten er in slagen om de druk op de jeugdzorg te beperken door instroom te verminderen en de uitstroom te bevorderen. Hiervoor moet gemeente breed gekeken worden welke gemeentelijke voorzieningen hieraan kunnen bijdragen. Het gaat hier bijvoorbeeld ook om extra inspanningen voor deze groep op het gebied van arbeidstoeleiding, huisvesting, schuldsanering. Het opschalen bij problemen en het afschalen bij problemen moet in de gemeentelijke structuur worden verankerd. Pas dan kan jeugdzorg een tijdelijke ondersteunende factor zijn en kunnen de kosten van de jeugdzorg worden beheerst.

4. Intersectorale zorg in trajecten is gegarandeerd

Het risico bestaat dat het uiteindelijke decentralisatiebesluit niet alle sectoren omvat. Zo is de GGZ het niet eens met het kabinetsbeleid. Ook het Rijk is nog niet volstrekt helder of de justitiële taken van het BJZ en of de gesloten jeugdzorg gedecentraliseerd gaat worden. Het IPO heeft steeds gesteld dat het om alle sectoren moet gaan, opdat er daadwerkelijk trajectzorg door alle sectoren kan worden geboden.

5. Bureaucratische lasten voor instellingen worden niet hoger, eerder lager.

Veel instellingen zullen voor meerdere gemeenten (gemeenten overstijgend) blijven werken. Voorkomen moet worden dat iedere gemeente op een andere manier en op basis van andere berekeningen zorg in gaat kopen. Dit betekent dat er goed nagedacht moet worden over een uniform financierings- en verantwoordingssysteem, i.i.g. op de regionale schaal.

6. Er is een gemeenschappelijke structuur voor sturing en financiering.

De bovenregionale structuur, bijvoorbeeld in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, waarvuit gemeenten gezamenlijk vorm geven aan de sturing en de financiering van de jeugdzorg moet voldoen aan wat er nodig is voor zowel de kleine als voor de grote gemeenten in Flevoland.

7. Provincie blijft verantwoordelijkheid dragen voor de jeugdzorg totdat kan worden overgedragen.

Provincies hebben zich de afgelopen jaren flink ingezet om iets van de jeugdzorg te maken. Het risico van deze fase is dat provincies voortijdig hun handen van de jeugdzorg aftrekken. Dit risico wordt nog vergroot door de wisselingen na de Statenverkiezingen, de discussie rond het provinciefonds en de discussie over het versterken van het provincie profiel. Voor de jeugdzorg zou

---

het zeer nadelig kunnen uitpakken als provincies onvoldoende verantwoordelijkheid nemen voor de jeugdzorg gedurende de komende periode en voor een zorgvuldige transitie.

8. Helder proces voor de gehele route, met respect voor ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Met de werkelijke transitie kan pas worden begonnen als het besluitvormingstraject in Den Haag, inclusief de benodigde wetgeving is afgerond. Dat is geen reden om af te wachten. De behoefte om knelpunten zo snel mogelijk aan te pakken of om verbeterkansen in verregaande samenwerking direct te benutten is groot. Het is wel reden om een helder onderscheid te maken tussen een gezamenlijk verbetertraject, co-regie met behoud van ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden en het daadwerkelijke transitietraject.

9. Het Rijk neemt alle kosten van de transitie op zich.

Het gevolg van dit beleid kan zijn dat er reorganisaties moeten plaats vinden bij instellingen en overheden. De frictiekosten van o.a. noodzakelijke sociale plannen moeten door het Rijk worden gedragen.

10. Provinciale middelen worden niet afgeroomd.

De middelen die de provincie incidenteel heeft ingezet om tekorten in de doeluitkering jeugdzorg aan te vullen worden bij de transitie niet overgedragen aan de gemeenten. (Dit is conform het IPO standpunt)

Achtergrond informatie over de voorbereidingen overdracht jeugdzorg naar gemeenten

Hieronder wordt aangegeven hoe de diverse overheden zich voorbereiden op de stelselwijziging en de overdracht naar de gemeenten.

A. Rijk geeft kaders en tijdpad aan en zorgt voor wetswijzigingen.

De door het Kabinet aangekondigde stelselherziening beoogt alle verschillende sectoren uit de jeugdzorg over te hevelen naar de gemeente. De sturing van de jeugdzorg wil men vervolgens vorm geven in een gemeenschappelijke regeling per regio. Ambtelijk denkt men bij VWS aan de orde van grootte van een GGD regio. De exacte gebiedsindeling kan nog ter discussie staan.

De overdracht betreft de volgende sectoren:

- Jeugd GGZ (Zorgverzekering en AWBZ),
- Jeugd LVG (AWBZ)
- Provinciale Jeugdzorg w.o. ook de Jeugdbescherming (BJZ) en de Jeugdreclassering (BJZ)
- De gesloten jeugdzorg (VWS).

De sectoren hebben elk hun eigen financiële en wettelijke stelsel.

Met deze samenvoeging en overheveling wordt een forse efficiëncyslag beoogt die vanaf 2015 in de plannen staat ingeboekt. Deze ambitie behoeft nog de nodige uitwerking. VWS heeft aangegeven over de hoofdlijnen van de overdracht een brief aan de tweede kamer te schrijven, deze wordt verwacht in de eerste maanden van 2011. Het is de bedoeling dat hier aan voorafgaand het bestuursakkoord tussen IPO en Rijk wordt gesloten.

De feitelijke overdracht staat tussen 2014 en 2016 te verwachten. Over de haalbaarheid is echter nog veel discussie.

Het Rijk heeft de provincies nadrukkelijk gevraagd verantwoordelijkheid te blijven nemen voor de jeugdzorg gedurende de komende periode en voor een zorgvuldige transitie.

B. IPO pleit voor een transitieplan van de overheden gezamenlijk

Het IPO pleit ervoor dat de gezamenlijke overheden, onder aanvoering van de staatssecretarissen, in nauwe samenwerking met de overige koepels, als eerste en op zeer korte termijn een transitieplan opstellen, waarin de hoofdlijnen van de aanpak worden weergegeven.

Voorkomen moet worden dat er regionaal al allerlei veranderingen in gang worden gezet, zonder dat de hoofdlijnen waar het naar toe moet duidelijk zijn.

Onderwerpen die het IPO graag in een dergelijk plan opgenomen ziet zijn:

1. Kwaliteitsgaranties door heldere condities (Het IPO maakt zich grote zorgen over de decentralisatie van het gespecialiseerde jeugdzorg aanbod),
2. Heldere verantwoordelijkheid, geen hulpstructuren,
3. Fasering van het transitietraject, werkende weg, met go-no go momenten ,
4. Per onmiddellijk starten met totstandbrenging van één financiering voor de 2e lijns gespecialiseerde jeugdzorg,
5. Indien aan de orde, gelijktijdige overheveling van alle 2e lijns zorgaanbod,
6. Eigen bijdrage cliënten nader bezien,
7. Tijdige en adequate nieuwe wetgeving noodzakelijk,
8. Recht op jeugdzorg conform Rechten van het kind,
9. Financieel kader provincie(tijdig een genoegzaam budget, geen uitname uit provincie fonds, financiering frictiekosten),
10. Waarborgen voor medewerkers in de jeugdzorg ,
11. Samenwerking tussen relevante partijen noodzakelijk

C. Provincie breidt de samenwerking met gemeenten conform het afsprakenkader Rijk IPO (2010-2011) verder uit.

De samenwerking met gemeenten in Flevoland zoals de afgelopen jaren gestalte heeft gekregen in GAAF is een goede basis om op verder te gaan. De wethouders en de gedeputeerde stemmen jeugdzorg en jeugdbeleid af en komen hiertoe meerdere malen per jaar bijeen.

Activiteiten zoals de studiereis naar Berlijn, de natuurparkdag, de Gaafconferentie en de werkbezoeken van de gedeputeerde aan de diverse gemeenten vormden naast het intensieve ambtelijke overleg een goede basis om per gemeente ontwikkelafspraken in een convenant vast te leggen. De nieuwe wethouders hebben een beeld gekregen wat Jeugdzorg inhoudt en hebben gezien welke rol gemeentelijk beleid in aangrenzende sectoren kan spelen om de druk op de jeugdzorg af te doen nemen.

Er zijn in Flevoland met de gemeenten afspraken gemaakt op de volgende thema's:

1. Strategie bepaling om de instroom in de jeugdzorg te verminderen
2. Functioneren van de zorg in gemeenten en Provincie Flevoland
3. Aansluiting partners en derden in CJG en jeugdzorg
4. Iedere gemeente versterkt de preventieve zorg en nazorg
5. Uitvoeren van snijvlak experimenten jeugdzorg en jeugdbeleid per gemeente
6. Eenduidige informatie vanuit provincie en gemeenten om te sturen
7. Transparante inzet van middelen provincie en per gemeente.

Er ligt een voorstel om de gemeenten meer invloed te geven bij de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2011 en om hen nadrukkelijker te betrekken bij het opstellen van het meerjarenplan Jeugdzorg 2013 t/m 2016. Dit biedt de mogelijkheid om:

- kennis en ervaring uit te wisselen en over te dragen.
- beleidinformatie te verzamelen en te delen
- een gezamenlijke toekomstvisie op jeugdzorg op te stellen

De Provincie Flevoland wil een belangrijke bijdrage leveren aan tot stand brengen van een gemeenschappelijke bovenregionale structuur waarvan uit de sturing/financiering van de jeugdzorg plaats vindt. Hierbij kan zij bevorderen dat kennis, ervaring en - zo mogelijk- personeel wordt overgedragen. Hierbij kan zij er ook op toe zien dat er voldoende rekening wordt gehouden met de diversiteit van de verschillende gemeenten in Flevoland.

D. Gemeenten brengen de basis op orde

De gemeenten zijn de afgelopen jaren druk bezig geweest met de uitwerking van de gemeentelijke taken op het gebied van het jeugdbeleid. In alle gemeenten zijn overlegstructuren ingericht opdat problemen rond jeugdigen snel met de juiste personen besproken kunnen worden. In bijna alle gemeenten zijn CJG's. Aan verdere inrichting en uitbouw wordt nog gewerkt. Er wordt steeds meer en beter gebruik gemaakt van de verwijsindex. In 2011 volgen vele lokale professional trainingen op het gebied van het herkennen van kindermishandeling en -misbruik. Informatie en advies over opvoeden is steeds vaker digitaal te vinden met gemeente specifiek informatie.

De laatste tijd is de nadruk komen te liggen op het zodanig inrichten van de gemeentelijke werkwijze dat de druk op de jeugdzorg afneemt. Hierbij moeten we niet alleen denken aan het verminderen van de instroom, maar ook aan het bevorderen van de uitstroom, door op gebieden als wonen, werken, inkomen, leren etc. speciale aandacht te hebben voor de doelgroep van de jeugdzorg.

Gemeentelijke bezuinigingen staan soms haaks op deze ambitie. Gemeenten hebben de neiging om beleid gericht op specifieke doelgroepen te verminderen of af te schaffen. Kwetsbare jeugd kan hier de dupe van worden. Het beroep op de jeugdzorg kan hierdoor juist toenemen. Gelet op de voorgenomen transitie is dit onverstandig.

E. Provincie en gemeenten sturen samen

Duidelijk is dat de cliënten van de jeugdzorg vooral zullen profiteren van inhoudelijke verbeteringen. In afwachting van de uiteindelijke transitie kunnen de gemeenten en provincie door gezamenlijk op te trekken al een aantal inhoudelijke verbeteringen doorvoeren. Eventueel in de vorm van een pilot.

Wenselijk is dat ook de zorgkantoren en VWS als financiers van de andere over te hevelen sectoren hierbij worden betrokken.

Gemeenten en provincie beschouwen elkaar als partner en als coregisseur met betrekking tot de ontwikkelingen in de jeugdzorg, voor zover dit mogelijk is i.v.m. de onderscheiden verantwoordelijkheden. Er zijn afspraken gemaakt om van beide kanten inzicht te bieden in de inzet van middelen, de te behalen resultaten en relevante beleidsinformatie.

Met de feitelijke overdracht van verantwoordelijkheden, bevoegdheden, en middelen wordt gewacht totdat de besluitvorming rond de stelselherziening en de bijbehorende wetgeving is afgerond.

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 februari 2011, nummer 1114016

BESLUITEN:

1. In te stemmen met het Flevolands toetsingskader voor overdracht Jeugdzorg naar gemeenten, zoals opgenomen in de bijlage 1.
2. Het college mandaat te geven binnen dit kader de strategie uit te zetten en de besprekingen met gemeenten en het IPO te voeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2011.

griffier,

voorzitter,